

Sứ điệp yêu thương

Ghi vội cuộc phỏng vấn đài BBC ngày chủ nhật 3 tháng 4 năm 2005

BC : Xin giáo sư cho biết cố Giáo Hoàng John Paul II đã thực hiện và để lại di sản tư tưởng văn hóa nào cho nhân loại và cho giáo hội công giáo nói riêng ?

Nguyễn Đăng Trúc (Đại học Strasbourg, Pháp) : Giáo Hoàng John Paul II đã là một trong những vị tham gia vào công cuộc canh tân giáo hội công giáo trong công đồng Vaticanô II. Lên ngôi giáo hoàng, ngài thực hiện công cuộc canh tân liên tục trong đường hướng ấy.

*Tuy nhiên nét riêng của ngài xuyên qua kinh nghiệm đau thương của thế kỷ 20 mà ngài thực sự đã sống, đó là kinh nghiệm nỗi kinh hoàng của thảm họa Đức Quốc Xã và chế độ công sản. Căn nguyên thảm họa là dục vọng quyền lực mù quáng được đánh giá là ý nghĩa làm người : người ta cho rằng làm mọi cách để tỏ ra mình mạnh hơn, uy quyền hơn là xứng đáng được gọi là người hơn. Chủ nghĩa quốc gia dân tộc bảo căn của Đức quốc xã thì chủ trương chủng tộc nhật-nhĩ-man là ưu việt, phải làm chủ thế giới ; chủ nghĩa xã hội cộng sản thì chủ trương giai cấp vô sản **của mình** phải triệt hạ các giai cấp khác để toàn quyền cai trị nhân loại. Sứ điệp văn hóa của giáo hoàng cho nhân loại không gì hơn là đưa sinh lực yêu thương nơi Đức Kitô mà ngài có phận vụ làm chứng để đề nghị một mẫu mực nhân tính khác hơn. Vì yêu thương, Con Người Giêsu đã hủy chính mình, chết mình đi trong khổ đau và được sống lại : đó là ý nghĩa cao cả nhất để làm người. Sứ điệp đó giáo hoàng John Paul II đã đưa vào các giáo huấn của ngài cho giáo hội công giáo, và thực hiện nơi sứ mạng làm chứng tình yêu giữa cuộc sống thế giới trong những thập niên ngài phục vụ giáo hội trong cương vị là kẻ chủ chăn. Phải quên mình đi để không còn lo phải tôn vinh công giáo như một phe của mình, đạo riêng của mình, nhưng **chết cái mình** đó đi để mở ra với Thượng Đế luôn đến với con người trong sự bất ngờ **vượt lên** những định kiến hẹp hòi về một hình ảnh nào đó do mình tạo ra ; và trong ánh sáng của mối tương quan sống động như thế với Thượng Đế, con người **mở ra** với kẻ khác, luôn khác với mình, để tôn trọng, gặp gỡ, đối thoại và yêu thương. Nay không còn là công giáo của Âu Châu hay Mỹ Châu, nhưng là chứng nhân của sự gặp gỡ và liên đới giữa con người với Thượng Đế, giữa những dân tộc, những tôn giáo, những nền văn hóa, những cách sống khác nhau. (Một lối nói khác gọi sứ điệp văn hóa ấy là lời mời thực hiện là thực hiện **văn minh tình thương**).*

BBC : Trong những ngày cuối đời, giáo hoàng John Paul II đã không vào bệnh viện nữa, gs nghĩ thế nào ?

Nguyễn Đăng Trúc : Một cách chủ quan tôi nghĩ đây là quyết định riêng của ngài và ngay nơi quyết định ấy có một sứ điệp về ý nghĩa nhân tính. Có lẽ ngài thấy đã đến giai đoạn mà con người phải chấp nhận thân phận giới hạn của con người. Giá trị con người không phải dựa vào những kỹ năng khoa học để kéo dài sự sống mình, nhưng nhìn nhận nơi giới hạn của cuộc sống làm người có phần thanh cao, đó là hơi thở từ Trời cao ban cho mình giá trị làm người. Chấp nhận đi vào cái chết tự nhiên như mọi người, để làm chứng giữa mọi người rằng phần thanh cao của nhân tính không phải nơi kỹ xảo do bàn tay con người, nhưng do sức sống ẩn dấu vượt mọi sáng kiến nhân loại.